

Visoška kronika – obnova

Izidor Khallanin se je rodil leta 1664 na Visokem. Njegov oče je bil Polikarp, mati pa Barbara. Imel je še mlajšega brata Jurija. Ko se je Jurij rodil oče ni več spal pri Barbari ampak si je uredil prenočišče v kleti, kamor ni smel nihče. Izidor je nekoč z materjo odšel v Škofjo Loko. Tam je zagledal v samokres z okovanim kopitom. Želel si ga je, vendar mu ga mati ni mogla kupiti. Ko sta se Izidor in njegova mati vračala iz mesta se je oče na njivi ravno jezil na dekle. Odšla sta v hišo, Izidor pa je opazil, da so vrata v klet priprta. Ni se mogel upreti in vstopil je v mračen prostor ter se razgledal. Na postelji je zagledal črn, železen zaboj, ki je bil zaklenjen in ga ni mogel premakniti. To je v njemu vzbudilo strah in mislil je že oditi iz kleti. Tedaj pa je skozi mrežo pri oknu zasijalo sonce in posijalo na rumen beneški cekin. Pobral ga je in premišljeval o samokresu, ki ga je bil videl v mestu. Tedaj pa je prišel oče in pograbil je njegovo roko v kateri je stiskal cekin. Povlekel ga je s seboj k mizi in mu pritisnil roko k njej, da je Izidor izpustil cekin. Izidor je očetu obljubljal, da ne bo nikdar več kradel, oče pa mu je dejal, da bo on sam poskrbel za to. Pograbil je ostro sekirico in svojemu sinu odsekal polovico mezinca. Omedlel je, mati pa je pokopala polovico mezinca, ki mu ga je bil oče odsekal. Ko si je čez čas opomogel, ga je oče za 3 leta poslal k kovaču v Škofjo Loko. V tem času mu je tudi umrla mati. Potem se je vrnil domov in delal doma. Ko je Izidor imel 26 let, mu je oče rekel, da bo odslej hodil z njim tovoriti vino. Ko ga je nekega dne peljal s seboj na pot, mu je pripovedoval o svojem življenju in mu rekel, da se bo ženil, kot bo on hotel. Nato mu je povedal, da se je z Jeremijem Wulffingom že dogovoril za njegovo hčer Margareto in mu rekel, da bosta šla s hlapcem Lukežem na pot takoj, ko bo požeta pšenica. Dva dni kasneje sta z Lukežem krenila na pot. Ko sta utrujena dospela na majhno ravnino sta v senci dreves zagledala troje žensk, Pasaverico, Špelo Ocepkovo in Agato. Špela jima je pregledala roko, in jima prerokovala. Nato je prišel cigan Dušan, mož Agate in Špele, ki sta ga že prej srečala, ko je prežal na divjačino. Potem sta se poslovila in končno prispela do kraja, kamor sta bila namenjena. V hiši je sedela stara žena, Izidorjeva babica, Izidor pa je po času šel do vode, da bi se odžejal. Tam je stala Margareta, njegova nevesta. Ko so se vsi zbrali pri večerji, so se dogovorili za 200 beneških cekinov in sto beneških kron. Lukež in Izidor sta se odpravila proti domu, na poti pa sta ju prestregla Margaretina brata, ki nista bila zadovoljna s tem, da bi njuna sestra odšla od doma. Na srečo pa je prišla Margareta in s tem preprečila pretep. Ko sta prispela na Visoko, je Lukež povedal Polikarpu, da mu je cigan Dušan omenil nekaj o zaboji, ki ga hrani v kleti. Zato so zgradili nove, močnejše zapahe, ki naj bi zadržale razbojnike. Neke noči so res prišli in s puščico zadeli Lukeža. Umrli je še isto noč. Čez dva dni pa je k hiši prišla Pasaverica, ki jih je prosila prenočišča, ker je bila bolna. Polikarpu in Izidorju je povedala zgodbo o njenem izgubljenem možu, ki so ga našli ubitega blizu doma. Polikarp je ugotovil, da je ob koncu vojne sam ubil Pasaveričinega moža zaradi denarja, ki sta ga skupaj prinesla iz vojske. Naslednje jutro so jo našli mrtvo na klopi. Izidor je odšel na semenj, ker je bil dogovorjen z Jeremijem. Tam sta bila tudi njegova sinova Marks in Othinrih. Sporekli so se in sinova sta se spravila na Izidorja. Ko so se tako topli je pred njih stopil glavar Flekte. Takrat so se umirili, Izidorja pa je obsodil na dve uri klade. Ker je bil Polikarp bolan je k sebi poklical Valentina, vnuka Felicijana Trubarja, duhovnika, ki je bil kot on sam luteran. Ta duhovnik je rekel Polikarpu, da mora sinu povedati o svoji preteklosti. Ko je Valentin blagoslavljal očeta, je prišel na Visoko župnik, da bi obiskal bolnika. Ko je vstopil v sobo, se je med obema duhovnikoma vnel prepir. Oče je Izidorja poklical k

sebi in mu vse povedal. Nato mu je rekel, da mora iti v Eyrinshouen, poiskati Agato, vnukinjo Jošta Schwarzkoblerja in jo pripeljati s seboj ter se poročiti z njo, da bo poplačano to, kar je zakrivil. Čez nekaj dni je umrl. Pokopali so ga na luteranskem pokopališču. Izidor je šel po Agato, jo pripeljal domov, kjer se je lepo ujela z vsemi. Pri njih je živela kot član družine. Oba brata sta se sčasoma zagledala v njo in Izidor je bil užaljen, ker je bil Jurij Agati bolj všeč kot on. Nekega dne je na Visoko prišel Marks, Magdalenin brat. Izidorja je prosil za službo in ta mu jo je dal. Ko se je razdirala preja, so šli tja vsi z Visokega. Marks je hotel plesati z Agato. Ob koncu plesa jo je užalil in Agata ga je udarila. Marks je po tem dogodku izginil. Pomladi so na Visoko prišli grajski hlapci in odpeljali Agato v Loko. Nekaj tednov kasneje je sosed sporočil Izidorju, da je bila Agata obtožena čarovništva. Izidor je šel k škofu Janezu Frančišku prositi milost za Agato. Ta mu je povedal, da ne verjame v čarovnice in mu dal nasvet, kako naj reši Agato. Izidor namiga ni razumel. Zbralo se je veliko ljudi, ki so želeli videti sojenje. Odločili so se, da jo bodo naslednji dan mučili, dokler ne bo priznala krivde. Takrat je prispelo škofovo pismo, v katerem je bilo zapisano, da mora biti Agata preizkušena z vodo. Če bo prišla iz vode živa, bo nedolžna. Naslednji dan je Agata stopila v vodo. Voda jo je spodnesla. Jurij je skočil k njej in jo odnesel iz vode. Ko so sodniki so že razsodili, se je pred njimi pojavila Margareta. Povedala je, da se je Marks ranil sam. Vrnili so se na Visoko. Agata in Jurij sta se potem poročila, Izidor jima je dal obe kmetiji in odšel v vojsko. Vrnil se je čez 11 let z rano na prsih. Agata in Jurij sta ga lepo skrbela zanj. Nekega dne je Izidor zaspal pod gozdom. Ko se je zbudil, je pri njem bila Margareta. Ponudila mu je svojo pomoč. Kmalu sta se poročila.

Na koncu Izidorjev sin Georgius pove, da je njegov oče umrl 20. decembra 1710. Šest let kasneje kuga ubije tudi Jurija in njegovo starejšo hčerko. Domači želijo, da bi se oženil z drugo Jurijevo hčerko ampak hoče svoje življenje posvetiti duhovniškemu poklicu.